

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

ANY XII

REUS, DIUMENGE 28 D'OCTUBRE DE 1917

NÚM. 245

Gran Hotel - Restaurant de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb bany, i txe i telefon

Pasteleria de BERNARDI MAS (Antiga Casa Montserrat)

Gran assortit de panellots, turróns, confitures i xampany de totes classes i preus
Carrer de les Galanes, 18-Reus

XACRES CIUTADANES

La política possibilista

El concepte que jo tinc format de nostra política local és deplorable, tan immensament deplorable, que a l'actuació dels seus representants, impurs i desaprensus, dono la culpa de les llàgrimes de fel que plora el bon reusenc quan amb punyenta desesperació contempla l'acció nefasta dels virus malífics que destrocen els teixits i corrompen la sang de l'organisme ciutadà, un temps robust i hermós, i actualment pròxim a la gangrena. La iniquitat i el desvergonyiment en harmònica i aborrible coincidència, accionen posant en joc mitjans dignes dels més terribles anatemes.

L'honradesa, la probitat, el bon exemple, l'altesa de mires, i moltes altres coses que sols capeixen aquells que han nascut amb l'ànima totalment pura, no es manifesten mai a temps, no apareixen quan llur intervenció podria, incontestablement, aniquilar els focus productors de la malaltia moral que ens aixafa, que ens degrada; al contrari... La més depravada de les ironies jocosament s'esforça com volguent fer-nos entendre que la barra i el cinisme són virtuts dignes de general i sumis vassallatge. Arreu es mostra la descarada i petulant vaniloquència d'una colla de inescrupulosos que's dinen *republicans*, que continuament enlota el noble sarricini que s'imposa quí, cansat de veure escarnit i deshonrat el nom de la ciutat mare, fins entregaria l'existència si amb tan magre gest pogués allunyar-la dels abusos que cometen els que per a exercir ensenyarien llurs vergonyes en plena plaça pública, si fos precis Vegí's, sinó, el brillant paper que aitals monstres representen davant tot Catalunya, eixa Catalunya nova, energica, que es desperta florent, diàfana, radiant, proclamant el triomf del general sentir, monstrant-nos, adolorida, la fac ferrenya de l'aborrible conglomerat de sos fills borts, renegats, quims, a l'unisson amb els obertament enemics de sa prosperitat, de sa noblesa, de sa historia, de sos nobilissims desvetllaments, escupen veri tot acaroyant, potsen, atents a sos abominables propòsits—i pera utilitzar-la en cas necessari—la idea que realitzà el més indigno dels sers, el més execrable dels homes, el més infame dels catalans: el comte de Santa Coloma.

A Reus, com en tots els indrets de Catalunya, hi conspiren traïdors, hi veleten Judes. Els nostres, els en malhora nostres, son, segurament, els possibilistes, amb sos indignes al·liats. De uns i altres l'Espanya tota en sab la vida i miracles, baixeses, i tenebrositats... I, cosa estranya: cada cop que detinc mon pensament a l'actuació d'a-

questa mena de gent (d'aquí i de fora), les venerables imatges d'En Marcellí Domingo, Julià Basteiro, Largo Caballero, i la de tots els bons patricis que enlaura Catalunya per salvar Espanya enter, se m'apareixen en les urpes del sufriment que els hi ocasiona el denigrant empresonament de quin son víctimes, innoble despiatadament maltractades, sanglotant, plorant els desaccerts dels visionaris i la maldat dels desnaturalitzats.

De Reus, els possibilistes son ja irremissible perdició. Aquesta gent, mancada d'ideal i de capacitat, d'honradesa i de *reputacionisme* son, politicament, la llaga asquerosa que des de molts anys amenaça l'existència de nostra ciutat volguda, breçol de fills il·lustres, i d'un Bartrina que els hi faria pujar al rostre l'incommensurable oprobri que serveix ses ànimes, que utilitzen per a defensar-se i per mantenir-se, si tornés al món dels vius. L'abjecte servilisme atropella, iniqua i continuadament a la més sòlida honorabilitat. Els favors es succeeixen a corrúa feta, no obstant lo veure tothom els mecanismes que han de funcionar per a fer-se amb els drapatges d'una decència superlativament indecent. Mes, no importa; la qüestió és vencer la resistència que oposa el bon sentit en combinació amb els més actius preceptes de la sana moral!... Així son romanosos! La política no té entranyes, es diu. Per a triomfar és precis deixar *lastre*, exclama l'eminent Popeius Gener. I el *lastre*, amic llegidor, és la probitat, l'honradesa, i, altres *tonteries*, per a tu molt sagrades i absolutament gens, per als que—naturalment!—no les coneixen ni de vista. Agafa un politic, despulla'l d'eixes *tonteries*... i tindrás un possibilista.

Al fons del cavernós abim que's reptils de la ciutat celebren sos conciliabuls—sentats a l'entorn d'unes taules tan senzilles com horrorosament cares—, i en holocauste al deu Caco i altres des igualment dignes, sovintment s'hi elaboren, amb l'ajuda del foc, unes infernals potingues que al cremar produeixen un fum molt espès i d'efectes terriblement nocius i cegadors. Aquest fum, en contacte amb l'aire ambient es dilata espantosament. Un cop guanyada sa màxima dilatabilitat (que en extensió equival a la que limita nostra ciutat) desceixeix, envoltant-lo tot. Sos efectes son nocius, he dit, pero he de fer constar que, directament, solament danya i cega a l'home jove... Escolta! Es veritat que la major part dels joves reusencs han perdut la noció del Bé i del Mal? Es cert que en cada centenar solament se'n trobarien cinc animats de aquell esperit Il·lustrador que en altres

temps ens honrava arreu? Assegures que la desmoralització regna desenrenada? Si? Oh, entrançable amic!... Beneit sigues! Tu, els dels meus. Tu, doncs, també has passat pels efectes del delecteri fum que puja de la caverna dels fauls que volen asfixiar-nos, que ns enfosqueixen el camí de la veritat i del Bé amb la sana intenció d'incapacitar-nos, de restar-nos energies, d'inutilitzar-nos...

Els possibilistes no han ensenyat res de bo a les joventuts. Sa execrable política les ha corromput en plena florescència. Maleits siguen! Son lema és: sostindre's. Sa actuació, de xafardera. Son vestit, el de nigromàntic. Son escut, fet d'un tros de fusta corçada, ostenta uns dibuixos que representen Saturn devorant sos propis fills.

Quina historia!... S'apropen noves ciccions, equivalent a dir que l'iniquitat i el cinisme inspiraran tots els actes que's enemics de Reus portaran a cap per a cegar la pública conciencia, embrutint-la.

Segons com vagin les coses haurem de acotar la testa i tolerar una vegada més a molts inútils cansats de perdre la virginitat incestuant en la lubricitat ronyosa de xorques heterogenitats.

El poble dirà.
J. CUNILLERA D.

Comentaris breus

«Las Circunstancias» insisteix en que la nota que publicava i que nostre amic Cavallé deixà perfectament aclarida amb la carta que publicàvem ans d'ahir, és autèntica.

Si, *colega*, Pero també és el timo del cabiazó.

I una solemne majaderia, posar de nou de relleu el seu maquiavelisme de guardatoria.

Ens convençem més i més cada dia de que el qui dirigeix «Las Circunstancias», és un perfecte beocí.

Ahir, enamorat de les propies infamies, i havent acabat el repertori de les mateixes, reproduxeix lo del *comerciante de harinas muy parecido a un ex-diputado provincial*, i ens diu que, si hi dubtem, ho preguntem a nostre amic senyor Borrell.

I aixís ho hem fet.

I En Borrell ens diu que contestarà amb la forma que es mereixen.

Si no surt En Nougés o un llicenciat de presiri a parar el cop.

Els de «Las Circunstancias» ens diuen ignorants.

I nosaltres, en pago de l'elogi, quant havem de copiar alguna de les infamies fars, per a comentar-les, els corretem, pietosament, les faltes de Gramàtica.

Fins en aixó ens diferenciem dels qui escriuen el *colega*.

Al marge d'una 'Post data'

En Cubells, que fa com aquell que se'n va, i torna, ha escrit una *post data* a la *Carta oberta* que comentàvem l'altre dia.

Deixarem de banda, perquè és humà fer-ho, la seva monomania de parlar sempre i enfàticament de la seva persona, i entrarem seguidament, sense preàmbuls engorrosos, a refutar la susdita *post data*.

La tesi que defensa l'articulista pot concretar-se en aquestes paraules: seguir la política d'equilibris. I, naturalment, per a defensar aital cosa, ha de continuar—ho tornem a repetir—barrejant el sofisma amb el tòpic. El sofisma—hi aclarirem, ja que afirma que no li demostràvem—consisteix en parlar de prevaricacions i concupiscències que no existeixen més que en la ment den Cubells i Florentí, exaltar la gestió dels seus amics en les Corporacions públiques, etc., etc. I el tòpic, estriba en cantar himnes d'alabanza a ideals i principis que els possibilistes sols se'n servixen per a enlluernar a les masses en període electoral.

I tòpics i sofismes barreja En Cubells i Florentí al defensar la defecció dels seus amics, sostenint la peregrina teoria de que, si bé a Reus els possibilistes van de braçet amb els conservadors den Dato, en canvi a la Diputació provincial i al Parlament tenen dignes representants que defensen i fomenten els seus ideals republicans i autonomistes.

Bé, molt bé, senyor Cubells... Jo soc molt pobre, pero, en canvi, tinc un oncle mil·lionari.

Si tothom entengués els ideals com En Cubells i els seus, estariem ja al cap del carrer. Autonomia? República? Si, sí! Pero que no ns costi el més petit sacrifici. Que breguin i se sacrifiquin els altres. Mentres tant, nosaltres a riure, a gaudir de la vida...

Si la renovació de la vella política havia de consistir en seguir com fins aquí han fet els amics den Cubells; si aquest clam de regeneració que arreu d'Espanya es manifesta, havia d'esdevindre un senzill canvi d'homes; si fos possible en endabant continuar la política d'equilibris a que ns tenen acostumats els possibilistes, no valdria, certament, la pena de que ningú fes cap sacrifici. Pero estem convençuts de que no ha d'ésser així. Les coses han de canviar-se total, radicalment.

I com vol En Cubells que'l senyor Nougés pugui exculpar als seus amics?

Es que, en aquesta hora suprema, n'hi ha d'haver prou amb tindre certa habilitat política—ja se sab que s'entén aquí per habilitat política; estar, com Deu, en totes parts—per a ésser presentats als possibilistes nets de tota culpa?

No. Per a triomfar en aquesta lluita decisiva, és precis que tothom hi posi el seu esforç. I no és precisament apo-

yant un alcalde de R. O. com es compleix aquest inel·ludible deure, no ja dels esquerrans, sino de tots els qui, per camunt de tot, estimin necessari per a l'engrandiment i la prosperitat de la nostra patria, la consecució d'una amplíssima autonomia.

República i autonomia no ha volgut dir mai «aferrar-se a la tossuderia de no admetre un alcalde de R. O.», pero, avui, sí; avui, dirigiu vostre esguard arreu de Catalunya, i veureu la lluita entaulada en aquesta primera trinxera del centralisme.

No hi ha dret, doncs, a inhibir-se, en aquesta batalla. I menys encara a traicionar-la. «Y no nos vengan unos que han conservado en sus manos la Alcaldia y otros que piensan cogerla, alegando razones de conveniencia local. Este no es momento de conveniencias, sino de deberes; no es momento de cosas pequeñas, sino de actitudes heroicas», deia En Marcellí Domingo a «La Lucha».

I davant dels homes que, com En Domingo, han sacrificat en aquesta admirable pugna la llibertat, posant adhuc el seu cap en perill, ¿poden els amics den Cubells excusar amb sofismes i tòpics la seva defecció?

Que combatem l'alcalde de R. O. perquè no és persona de nostre agrado? Sofisma! Si tan d'apego hagués tingut a l'Alcaldia la actual majoria consistorial no l'hauria dimitit. I el senyor Sardà—per que no dir-ho?—no seria avui alcalde. Ni als possibilistes els serviria de res l'al·liança amb els conservadors, sense l'Alcaldia.

També nosaltres mireu contra claror lo que hi ha dintre de la defecció possibilista. I hi veiem eleccions, empleos, mercadeig, negoci.

La política

A Lleida la Concentració Popular segueix la seva activíssima propaganda per les proximes eleccions. En un manifest que ha llençat al públic fa notar, entre altres coses, que accepta les conclusions i l'esperit de l'Assamblea dels Parlamentaris, creient que l'autonomia política es pedra fonamental de la reconstrucció espanyola.

—Retallem d'un diari de Barcelona:

«Nueve a considerarse segura la designación de don Trinidad Maria Homs para ocupar la Alcaldia de Barcelona, por no haber encontrado el Gobierno NADIE MAS que quisiera hacerse cargo de la presidencia del Ayuntamiento».

—Retallem d'un diari de Barcelona: «Nueve a considerarse segura la designación de don Trinidad Maria Homs para ocupar la Alcaldia de Barcelona, por no haber encontrado el Gobierno NADIE MAS que quisiera hacerse cargo de la presidencia del Ayuntamiento».

La campanya electoral

Gran miting de propaganda de la candidatura possibilista-conservadora

Mitja hora més tard de la anunciada, i amb escàs públic, començà el miting de propaganda electoral de la conxorxa conservadora-possibilista.

Presidí l'Alcalde de R. O. acompanyat dels conservadors Salvat i López, i dels republicans (?) possibilistes Prieto, Barberá, Tricaz, Aguadé i Caselles.

Mentres pels oradors s'arreglava l'ordre a seguir i els tópics a gastar, el senyor secretari de l'Ajuntament llegí la següent ordre del dia que sens que ningú l'escollí degué quedar aprovada, no més que per a complir el tràmit de celebrar sessió consistorial, puix aqueix miting tingué lloc a Casa de la Vila.

Lectura de l'acta de la sessió anterior.

Extracte dels B. O. de la última setmana.

Dictamens de la Comissió de Foment proposant els següents permisos:

A don Francisco Fusté Banús per a reedificar la façana d'un edifici que posseïx al carrer del Canal.

Al mateix don Francisco Fusté per a per a empalmar dita casa a la cloaca comunal.

A don Sinforià Sardá Ferraté per a empalmar a la cloaca comunal la casa núm. 6 del carrer arraval de Santa Agna.

Dictamens de la Comissió d'Hisenda proposant l'autorització dels següents traspassos de sepultura:

De donya Sebastiana Rovellat i Torrell per herència a favor del seu nebot don Josep Rovellat Fàbregas la sepultura de 1.ª classe núm. 3, costat Sud-oest d'aquest cementiri.

De don Francisco Pellicer Gili per herència a favor de son fill don Francisco Pellicer Capdevila la sepultura de 3.ª classe, núm. 54, mansana G.

Comptes.

La presidència dona començ al miting concedint la paraula al senyor Aguadé, qui diu que al reintegrar-se novament al Consistori deu una explicació. Diu que al separar-se va ésser dels que amb més braó va protestar del nomenament de l'alcalde de R. O. Afegeix que el partit li va manar que devia tornar a apoiar a l'alcalde, amb lo qual no hi estigué conforme, però davant de que s'apropen eleccions s'ha vist en el dilema d'anar amb el poble o amb el Govern i com a home de partit per a no trèncar la disciplina del mateix ha obtingut per posar-se al costat del Govern i de l'alcalde de R. O.

Afegeix que l'ha fet decidir aixís una visita feta a Comptaduria on ha trobat que en els darrers dos anys de govern possibilista només s'havien atrassat de 14.000 pessetes un any i de 16.000 l'altre i la «Patriótica» cada any s'atrassa de més.

Es fa seva la gestió dels seus amics en lo que respecta a administració i a empleos.

Acaba dient que quan el poble comprengui els seus deures pagarà més i no s'haurà de liquidar els pressupostos amb déficit.

Toma la paraula el senyor Prieto: Diu que ja els constava l'adhesió dels senyors Aguadé i Roig a la seva defecció però ara constarà a tot el poble. Afirmar que ell com a president d'Hisenda es proposa regenerar la del Municipi. (Vols callar!) Amb les teves dots, que no regeneraràs?)

El senyor Barberá diu que ja contava moralment (oh, ja, ja!) amb la seva cooperació i el felicita per la tornada. (Mal de muchos...)

El senyor López diu que els conservadors ja estaven enterats de la conformitat del senyor Aguadé a la defecció del seu partit. (Contant amb aqueixa conformitat, prengué possessió l'alcalde de R. O.)

Diu que l'actuació de «La Patriótica» va ésser un desastre (al que hi tindria part ell), però que ara amb el president d'Hisenda model regenerarà l'hisenda del municipi de Reus.

El senyor Sardá diu que la conxorxa possibilista-conservadora pot donar una esperança a Reus que ja la tenia perduda.

El senyor Salvat llegeix i comenta un escrit d'un diari.

Lo mateix fa el senyor Sardá, qui dona una nota de com s'han invertit 6.500 pessetes del llegat de les 14.000. Es mostra enfadat perquè aqueix periòdic pregunta que s'ha fet d'aqueix diner. (D'aqueix, i de l'altre.)

Dirigeix unes quantes frases no molt polítiques als nostres amics dels qui diu que no són allí perquè tenen por de les seves acusacions. (Ah, farsant! que no està ben explicat el per què no concorren a l'Ajuntament els nacionalistes republicans, els regionalistes i els radicals? Com podríes ésser alcalde de R. O. si tots els regidors que es titulen republicans haguessin completat la paraula de no deixar-se presidir si no per un alcalde d'elecció popular?) Els emplaça per a que tornin a la sessió a la setmana entrant (així voldries, presidir homes dignes! Doncs no més presidiràs possibilistes!)

El senyor Barberá creu que no van a les sessions per que es donen vergonya del que han fet. (Es clar, ell ho estranya que hi hagi qui es doni vergonya de alguna cosa)

El senyor Bosch diu que a Reus, entre la guardia civil de cavall que van fer venir ells; el regiment d'artilleria que tenen demanat, i l'esquadró de Valls que van sol·licitar l'altre dia que fos traslladat aquí, ja hi haurà prou força per a reprimir els desmans dels obrers quan es declarin en vaga o quan es presenti una intenció revolucionària; ara es podria demanar a la Companyia del Nord que tornés a admetre a tots els despedits, car ara ja no es podran bellugar per la molta força que hi haurà a Reus si son ateses les demandes dels possibilistes i conservadors.

El senyor López diu que així està molt ben pensat en període electoral.

El senyor Sardá dona el miting per acabat.

A REPEL

EL POSSIBILISTA de Tarragona compara els gimnastics de Reus a alguns números de guardia civil.

Trenta o quaranta d'aquests números varem comptar a la plaça de la Constitució la nit que's donaren les célebres càrregues, per mor d'En Sardá, amb gran interior satisfacció dels revolucionaris (ja! ja!) possibilistes.

LA BANCARROTA municipal, diu el tarragoní, fou accelerada pels regidors de la Patriótica.

Així val la pena de recullir-ho: en primer lloc perquè és fals, naturalment; en segon lloc perquè el tarragoní elegantíssim regoneix i confessa que la bancarrota municipal va ésser produïda pel cacicat possibilista. I així sí que, per desgracia, no n'és de fals.

L'ELUCUBRACIÓ, diu també: «en tant que nosaltros ibamos a defender un principio».

Frase hiperbòlica i gastronòmica. Els possibilistes no han gastat mai tan de luxe; ¿defensas un principio? a la política hi van per a defensar les garrofes. Al principi, a l'entrar i els postres,

no hi van més que uns quants dels seus prohoms que's mouen en l'ombra.

DE L'OMBRA parlavem, i recordem que l'ombra del pagano possibilista barceloní célebre fabricant estira-cordetes és una ombra precisa.

No'n dubtem: per aixó la petulancia possibilista s'ajopa al redós d'una ombra tan valiosa.

HORROR invencible ens produeix la sola paraula «butxí».

Segons «Las Circuns» som nosaltres els butxins del possibilisme: renunciamos solamente a car ánimo a nuestro verdugo.

Admetem, doncs que si els possibilistes son reus de mort, mereixedors de la pena capital, com ho confessen, aixó sol deuria bastar-les per a que's morissin de vergonya.

Però, ca! és impossible.

EMBESTIREMOS de firme, anuncia el Cabo Cañón; i aquesta afirmació és de singular gravetat. Perque a la península Ibérica no havent-hi lleons, tigres, lleopards, etc., animals que embesteixin a l'home... ¡ah! ja hi caic; veu's-aquí com un hom fa planes per no ésser zooleg; sí!, sí que n'hi ha, a Espanya, i fins a Reus, d'animals que embesteixen a les persones: certs animals rumians proveïts de cornamenta.

¿Així estem? son home de sort, Cabo Cañón! per molts anys!

AQUEST CABO terrorífic i embestidor escriu la paraula SOLVENCIA. Fa mal fet, perque alguns significats possibilistes es podrien enfadar.

EN HONOR dels seus prohoms, el Círcul possibilista ha instal·lat un salónet de cira-botes a càrrec de la direcció i redacció del decano.

Molt encertat, puix el personal es peritíssim en dir, respallar, i donar plácemes. Però hi trebem que dir en aixó d'admetre propines...

«EL CONSECUENTE» — ¡vaja un títul encertat! — diu en un avis oficial que a les eleccions municipals s'entendran els conseqüents amb el Círcul Reformista.

¿No havíem quedat en que la lloriguera del carrer de Monterols tornava a dir-se Círcul Republicano?

Es alló! il·lusions de la bona fe, de la conseqüència, i de la manca de memòria. ¿Que dormia, l'apuntador?

SI EN GUSÍ, si l'Alberich, si aquell, si l'altre...

Nosaltres creiem que un o altre: perque siguent de vidre la tenluda consorcial possibilista, i per altres raons de major pes, els vidriers al Consistori no hi poden faltar.

EL NANO de la venta, un especialista del corneti, afirma que del senyor Simó pueden decirse algunas verdades y muy buenas.

Ja ho crec! Però ja veuren com enlloc de veritats engegàr uns quants bramís d'ase.

Vinga, trompeter!

EL SUB-DELEGAT de medicina ha requerit al contractista de la brossa per a que reculli la edició d'ahir de «El Consecuente» i procedeixi a la fundició dels qui l'escriuen habitualment.

Oficines electorals

Des de demà, dilluns, estaran obertes les Oficines electorals del Foment Republicà Nacionalista.

S'invita a tots els amics i simpatitzants de la nostra política a que les concorrin diàriament.

Teatre del Centre de Lectura
Gran Companyia de Declamació PIERA-ROCA
 Debut, avui diumenge 28 d'Octubre de 1917
TARDA
Lo ferrer de tall - De mala raza
 Continua obert l'abonament.—Detalls per programes.

Informació

En l'espaiosa sala del Foment Republicà Nacionalista, aquesta tarda s'hi celebrarà l'acostumat ball en les tardes dels dies festius.

El programa de ballables, entre quins hi figura nostra dansa nacional, anirà a càrrec de la Banda Municipal.

Llegim que ha entrat a formar part de la redacció del confrare barceloní «El Diluvio» l'inimitable publicista Angel Samblancat.

Com venim anunciant, avui s'inaugurarà en el Teatre del Centre de Lectura la temporada d'hivern amb el debut de la Companyia que dirigeix el notable actor senyor Piera i de la que'n forma part la distingida actriu senyora Roca.

La funció de tarda està dedicada a la memòria del fundador del Teatre Català, En Frederic Soler. Se posarà en escena la popular obra «Lo ferrer de tall» i el juguet «El sexo débil». A la nit, el drama en 3 actes de l'Echegaray, «De mala raza» i el juguet d'En Riera i Bertrán, «L'Espurna».

Els espectacles començaràn a dos quarts de cinc i a dos quarts de deu, respectivament.

Segons telegrama rebut pel governador civil, han sigut portades a felicitat les negociacions entaulades per a l'adquisició de blats argentins.

R. CAMPS

Tindrà exposats els dies 29 i 30 d'aquest mes, els últims models de sombreros, en l'Hotel de Londres.—A Barcelona, Córcega, 244, pral., segona.

Els establiments de ferreteria i quinella, a partir del dia 22 de l'actual venen tancant les seves portes, els dies feiners, a les vuit de la nit en lloc de les nou, com venien fent-ho de molts anys en aquesta part.

Celebrem la petita millora, que aixó representa, aconseguida pels dependents de dits comerços.

L'empresa del saló Kursaal anuncia per a avui la projecció del primer episodi de la magistral producció cinematogràfica «Ultus», que's titula «L'home que retorna de ultratomba».

El programa d'estarà completat per les «Actualitats Gaudin» i altres.

En la Sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, durant la proxima setmana se trobarà de torn el president de sa Junta de Patronat don Joaquim Borrás de March.

La senyora esposa de nostre volgut amic N'Ermengol Mariné, ha deslliurat amb tota felicitat una xamosa nena.

Nostra enhorabona als pares de la recent nascuda.

El dia 3 del vinent novembre debutarà en el Teatre Fortuny una companyia d'òpera que, sots la direcció del mestre Petry, donarà en aquell coliseu sis úniques funcions.

Forma part d'aquesta companyia la eminent diva Mercè Capsir i el celebrat tenor Anton Marqués.

MAGATZEMS GISBERA
 Plaça Constitució, 1
 Havent-se rebut les existències dels articles d'hivern, aquets Magatzems ofereixen als seus clients el poguer comprar, verdaderes gangues, en camisetes i pantalons interiors, tapaboques, abrics per a home i dona, trajo's confeccionats, en especial en troços de panyeria.

OCASIÓ: Abans de comprar pells per a senyora, tothom deu visitar la secció de PELETERIA d'aquests Magatzems, on s'hi trobarà un gran assortit, a preus limitadíssims.

Per a demà dilluns està convocada la Corporació municipal a sessió extraordinària, per a acordar sobre la petició de la Cambra de Comerç de Reus de cedir a la mateixa un edifici municipal amb destí a una de les escoles de Comerç creades per la Mancomunitat.

APRENENTS

S'ien necessiten a la Merceria d'Alfred Llecha, Monterols, 36.

El gelós quefe de Telégrafos d'aquesta ciutat, don Josep Nieto, en atent B. L. M. ens participa que des del primer de novembre proxím s'admetran en aquella oficina i per a l'interior telegrams Diferents que satisfaran la mateixa taxa que els Comercials i els de Matinada; se cursaran i entregaran durant tot el dia, cedint únicament la prioritat als urgents i ordinaris.

La Junta del Cens ha publicat un edicte donant compte del canvi de local d'algunes seccions, quin edicte publicarem en nostra propera edició.

En el Teatre Circo avui s'hi donaran dues grans funcions: una a la tarda, a les cinc, i altre a la nit, a dos quarts de deu.

En ambdues hi pendran part tots els artistes de la companyia acrobàtica que hi actua.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams

Queda obert el pagament del cupó DEUDA AMORTIZABLE 5 per 100 venciment el 13 de Novembre proxím.

Compra i venda de bitllets i monedes estrangeres.

Ahir contragué eallaç matrimonial nostre volgut amic En Joan Roca Jové amb la gentil senyoreta Na Teresa Alsina Jauma.

Després de la cerimonia religiosa fou servit als invitats un esplèndid lunch en la Cerveteria Oriental, sortint a seguit els nuvis vers les principals capitals d'Espanya per a disfruitar de les primícies de la lluna de mel que'ls hi desitgem inababable.

Ens comunica el Gremi de pastissers d'aquesta localitat que en virtut de l'alça de les farines, des de demà dilluns vendran el pa a 5'40 pessetes els 10 kilos.

S'ha posat a la venda una lámina de la DIADA HISTÓRICA per a la renovació d'Espanya, Primera sessió de la Assamblea de Parlamentaris que tingué lloc a Barcelona el 19 de juliol. Tamany, 70 per 60. — Preu, 1 pta. De venda a Reus: KIOSKO BORRELL, Plaça del Rei.

Tractament de la sífilis per l'aplicació indolora del

606

diagnòstic de dita enfermetat per l'anàlisi de la sang (Dr. Wassermann)
Dr. A. FRIAS.—Arraval baix de Jesús, núm. 33.—CONSULTA DE 3 A 4

Companyia del Gramofon - SOCIETAT ANONIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes
TITTA RUFO I CARUSSO
 en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑA** - Carrer Major, 22 - REUS
 Despatx: 24, pral.

Dipòsit de Reloïeria. - Reloïge de butxaca i Despertadors des de 2'90 pessetes.

S'ha reunit la Comissió provincial, despatxant els assumptes de tràmit i senyalant els dies 16 i 20 per a celebrar sessió durant el proper mes de novembre.

En l'important i veïna vila de la Selva del Camp avui s'hi celebraran les seves tradicionals fires amb diferents festejos populars.

BAR AMERICANO
 ESMERAT SERVEI
 La sens rival Horchata Valenciana
 EXQUISIT CAFE PAMPA

En les acostumades sessions de cine que se celebraran avui en el Teatre Fortuny, s'hi projectaran les darreres novetats produïdes dintre l'Art cinematogràfic.

Taller de Cerralleria d'obres
JOAN ADSERA CAMPS
 Carrer d'Alegre, 17. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la casa J. Mas Bagà, de Barcelona.

En les reunions que aquesta setmana ha efectuat el Consell permanent de la Mancomunitat de Catalunya, sols s'ocuparen els consellers de preparar els pre-supostos que han de sotsmetre's a l'aprovació de la pròxima Assamblea.

Per a la Diada de Tots-Sants s'estàn preparant diferents festejos en nostra entitat política.

MODES
 Per retrassar-se els models, he demostrat fins el dia 2 del pròxim mes, a les nou del matí, la instal·lació de sombrero de l'Hotel de Londres, esperant que les senyores trobaran en ella les formes més elegants de la temporada.

La Casa Torres
 que des d'alguns anys se dedica a la construcció de mobles, compra fusta de noguer, oliver, roure, atzeroler, etc., etc. a preus econòmics.
 PLAÇA de CATALUNYA, 10.-REUS

A la Sala Reus, en les acostumades sessions de cine que s'hi donaran avui, continuarà la projecció de la celebrada pel·lícula d'episodis «El peligro amarillo», que tant d'èxit obtingueren els dos primers episodis.

Completaran el programa altres pel·lícules de força interès.

Sindicat de Regs del Pantán de Riudecanyes

El Consell Directiu del Sindicat de Regs del Pantán de Riudecanyes, en compliment de lo preceptuat en l'article 16 dels Estatuts, convoca als senyors tenedors de títols de la Societat a la Junta general ordinària que se celebrarà en el domicili de la Cambra de Comerç d'aquesta ciutat, el dia 31 del corrent a les sis i mitja de la tarda.

Reus vint d'octubre de mil noucents diset.—El president, **E. Navàs Felip**.—El secretari, **Joan Bofarull**.

El Consell Directiu del Sindicat de Regs del Pantán de Riudecanyes, atenent la petició de varis senyors accionistes, ha acordat obrir un nou i últim plaç que correrà des del dia 15 al 31 del corrent, durant el qual i des de les 9 del matí a la 1 de la tarda de tots els dies laborables, podrà efectuar-se el pagament en la caixa del Banc de Reus, del primer plaç de la Derrama acordada en 15 de juliol passat.

Reus tretze d'octubre de mil noucents diset.—El president, **E. Navàs Felip**.—El secretari, **Joan Bofarull**.

Centre de Lectura

Junta Directiva
 Atenent l'èxit de la classe de Francés i els precs de varis alumnes del curs passat, aquesta Junta Directiva ha acordat obrir un «Segon curs» de llengua francesa a partir des del primer de novembre pròxim, a càrrec del mateix professor, i amb iguals condicions, que están de manifest en consergeria, ont informaran, a la vegada, de les hores de classe.

Reus 16 d'Octubre de 1917.—P. A. D.—El Secretari, **Joan Ferra**.

Secció de Música

Posem en coneixement dels senyors socis l'haver establert unes classes de violí que dirigides pel mestre don Joan Coguà, començaran a funcionar el dia 5 del proper novembre.

En la Consergeria del Centro es facilitarán a qui li interèssi tots els detalls d'aquestes classes que la Junta seccional ha tingut a bé establir per a major desenrotll de l'ensenyança popular musical.

Reus, octubre de 1917.—Per A. de la J. S., el secretari, **Josep Bartull**.

Gran Servici d'Autos i Carruatjes
 De Montroig a Reus i viceversa

SORTIDES

AUTOMOVILS		CARRUATJES	
MONTROIG	REUS	REUS	MONTROIG
A les 7	A les 11	A les 8	A les 4
> 12'30	> 4'30		

PUNTS DE PARADA:
 Montroig, Casa Sabatè.
 A Montroig, Cafè de la Plaça.
 A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnieria den Baldrich.
 Dit servei començarà a regir el dia 29

TELEGRAMES

EL MOMENT POLITIC

DIMISSIÓ DEL MINISTERI DATO

El Rei, volguent conèixer les distintes manifestacions de l'opinió, provoca la crisi. Els militars entregaren el missatge al Rei. En Dato xiulat. Consultes del Rei amb En Groizard i En Villanueva. Un alabarder inoportú.

Madrid, 27
ES REUNEIX EL CONSELL DE MINISTRES INOPINADAMENT.
 Al mig dia quan se trobaven els periodistes en la Presidencia, esperant que arribés el senyor Dato, com de costum, els sorprengué que cap del Govern en lloc de rebre'ls pujés al pis principal on es troba instal·lat el saló de Consells de ministres. El president es limità a saludar als periodistes.

Moments després arribaren els senyors Sánchez Guerra, Bugallal i Burgos, quins sols digueren que havien sigut cridats pel president.

Després del general Marina, a qui preguntaren: «Ocorre quelcom? S'ha escapat altre submarí?»
 —No res hi ha—contestà el ministre de la Guerra.—M'ha cridat el president i ademés ving a recollir els decrets que el senyor Dato ha posat avui a la firma del rei, un d'ells nomenant al general Centaño governador militar de Bilbao i altre cubrint la vacant que aquest deixa a Valladolid.

El marquès de Lema digué: Sols ving a enterar-me de lo que'm contin. No sé res. Sempre tinc moltes coses que contar. Si me les pregunten les contaré.
 Els demés ministres res digueren.

Al tindre's noticia en els còrcols polítics d'aquesta reunió inesperada del Consell de ministres, s'ha produït enorme revolt.

DIMISSIÓ DE TOT EL GOVERN. CONSULTES DE LA CORONA. CENSURA RABIOSA.

Al terminar el Consell de ministres a que acabem de fer referencia, s'ha sabut que al despatxar aquest matí el senyor Dato amb el rei, havia presentat al Monarca la dimissió de tot el Govern.

També se sab que el rei començarà a celebrar aquesta mateixa tarda les consultes propies del es als expresidents de les Cambres i ex-presidents del Consell i tal vegada també a altres figures de la política, encara que no reunixin aquesta condició.

Se sab també aixímateix que antí a les vuit, estigué el senyor Dato al Palau celebrant una llarga conferència amb el rei.

I, finalment, se saben molts detalls de la forma com s'ha plantejat la crisi, però ens abstem de comunicar-ho perquè els encarregats de la censura a Telefons tenen ordres terminats del senyor Sánchez Guerra, que encara actua de ministre de la Governació, d'evitar tota conferència telefònica en que's tracti d'això.

Unicament direm que el rei ha sigut qui ha obligat...
 (L'encarregat de la censura en Telefons, cumplint fidelment les ordres den Sánchez Guerra, talla la comunicació i sospèn la conferència)

PARLA EN DATO

A la una i quart el senyor Dato envià avis als periodistes que esperaven en la Presidencia de que's trasladesin a son despatx, puix el Consell de ministres havia terminat, i de que desseguida sortiria ell per a donar-los informació.
 Instants després se presentà el senyor Dato davant dels reporters i digué:
 Lamento la espera que han tingut que fer vostès avui, però estarà compensada per les importantíssimes notícies que vaig a comunicar-los.

Aquest matí he anat, com de costum, a despatxar amb el rei, i aquest, que se informà de totes les distintes manifestacions de l'opinió i de les que en aquests dies constitueix l'ambient general, tingué la bondat de preguntar-me si jo creia improcedent que ell fes algunes consultes sobre la situació actual.

Aleshores he manifestat a S. M. que la pregunta amb que m'honorava indicava alguna vacil·lació en son esperit respecte a la conveniència pública de mantindre's o no en sa confiança i que com per a governar la necessitava jo il·limitada, la pregunta amb que m'havia honorat m'aconsellava que presentés immediament ma dimissió i la de tot el Govern, col·locant ademés sobre el meu cap la sabiduria de la Corona i la conducta sempre constitucional i correctíssima de S. M. el rei, afirmant que tots els conservadors, sigui quina sigui la solució de la crisi, prestarem nostre apoi i nostre concurs al Govern que'ns succeixi, estimant innecessari dir que són cada dia més fermes nostres conviccions i més resolta i ardorosa la resolució d'apoiar llealíssimament a S. M. perque per a nosaltres els conceptes de rei i Patria són substancials i que jamai mentres aquesta força política subsisteixi no mimbrarà en lo més mínim nostre entusiasme per la Monarquia.

Al tornar del Palau vaig pregar als ministres que tornessin a la Presidencia i els he donat compte de la determinació que he adoptat presentant la dimissió dels ministres i la meua.

Han aprovat els ministres unànimament ma conducta, expressant-se en els mateixos sentiments de profund respecte i adhesió al Troñó que jo havia fet al Palau.

Aquesta tarda a les sis tornaré al regi alcaçar a rebre ordres del Sibirá i suposo que aquesta mateixa tarda o demà

al matí començaran les consultes, puix aprop dels propòsits del Monarca sobre això no'n sé res.

COMENCEN LES CONSULTES

El rei sortí del Palau a les quatre menos quart acompanyat d'un de sos ajudants i retornà a les cinc i quart.

Ha circulat la versió de que durant aquest temps el Monarca ha estat conferenciant amb els comissionats de les Juntes militars de defensa.

A les 5'30 arribà el senyor Groizard al Palau.

—Vinc retrassat.

—Què li sembla a vostè això?
 —Lo d'avui i lo de altres dies em sembla molt mal. No sé quina és la raó que ha provocat la crisi, però suposo que ha sigut l'haver-se entregat...

A l'arribar an aquesta paraula s'interposà un oficial d'alabarders sense deixar terminar la frase al senyor Groizard i fent sortir als repoters del Palau.

A les sis menos cinc minuts arribà al Palau el senyor Villanueva.

ESPECTACLES

Teatre Fortuny
 Grans sessions de cine per a avui.—Preus i hores de costum.

Teatre Circo
GRAN COMPANYIA EQUESTRE
 Director Mr. Wisyll

Grans funcions per avui: tarde a les 5; nit, a les 9 i mitja.
 Hi pendrán part tots els artistes de la Companyia.

Centre de Lectura. Teatre
Gran Companyia de Declamació
 dirigida pel primer actor
Don ANTONI PIERA
 i de la que'u forma part la 1.ª actriu
Sra. D.ª JOSEFINA ROCA

Inauguració de la temporada avui diumenge posant-se en escena, per la tarde *Lo Ferrer de Tall* i *El Sexo débil* i per la nit *De mala raza* i *La Espuma*.

Sala Reus
 Grans sessions de cine per a avui.—Preus i hores de costum.

Kursaal
 Grans sessions de cine per a avui.—Preus i hores de costum.

Companyia Reusense de Tramvies

Sortides de Reus		Sortides de Salou	
(Arraval Robuster)	Tren n.º 24 a les 7'50	Tren n.º 25 a les 9'20	
> 12	> 16	> 23	> 18'40

AVIS.—Els dies festius no circularà el tren que surt de Reus a les 16, però en canvi circularán el de les 15 i el de les 17'05 i el que de Salou surt a les 16.

Els diumenges i dies festius s'expedirán bitllets d'anada i tornada a 60 céntims per a tots els trens del dia de la expedició.

LÍNIA DE VALENCIA
 Surten de Salou per a Valencia
 6'21, 9'18, 11'15, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).
 Arriben a Salou de Valencia
 4'19, 8'32, 15'44, 18'30, 0'35 (desde Benicarló).

IMP. SANJUAN.—REUS.

EL CAS MÉS SENZILL DE TOS; LITINOIDES SERRA EL RECONSTITUENT MILLOR

el refredat més simple; qualsevol Heugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de riquíssima aigua de taula

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleugera, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia y dificultava la respiració.

Es venen en capsos de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'im-

ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

UN PAQUET SOLT: 10 CÈNTIMS.

FARMACIA SERRA - Arraval de Santa Agna, número 80 - REUS

El rei dels cafès

Puresa garantida

Aroma concentrat

AGENTE EXCLUSIVO PARA LA VENTA EN ESPAÑA
ROMÁN MARIMÓN PLAZA CATALUÑA-7
REUS

El més agradable

LES PERSONES DE BON PALADAR PRENEH EL CAFÉ "PAMPA"

DISPONIBLE

L'Hidráulica Reusense
de EMILI AULÉS
Extens assortit en mosaic hidráulics
PREUS ECONÒMICS
Camí de Riudoms **REUS**

DECORACIÓ - MOBLES
J. MONTAGUT
Carrer de la Presó, 4 **REUS**

DROGUE RIA
de H. MARINÉ
Plaza de Prim **REUS**

Fàbrica de Capses de Cartó
ENRIC VIDAL
Carrer del Galló, 4 **REUS**

Claudi Borrás
DENTISTA
Plaça Constitució, 13 **REUS**

Casa PUJOL
TRAJO DE LLANA
DES DE 25 PESSETES
Monterols, 37 **REUS**

JOSEP SOLÉ
RECADER DE REUS A BARCELONA
BARCELONA
Bou de la Plaça Nova, 14
Passatge del Gracia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc)
REUS
Güell i Mercader, (Hostalets), 22, Cordereria
Arraval Santa Agna, 5

TINTORERIA de MANUEL CIBIACH
Se renta i tenyia tota classe de roba. S'autolitza el planxat elèctric.
Galanes, 7 **REUS**

Els cafès GIL

ELS DE MÉS FORTALESA
SON: ELS DE MÉS AROMA

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca) - Reus

JOAN PUJOL
RECADER
EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA
ARRAVAL ALT DE JESÚS **REUS**

DISPONIBLE

DISPONIBLE

Fábregas i Recasens
BANQUERS
Valors-Cupons-Borsa-Canvi-Giros
Rambla dels Estudis, 4 (A 2248 I A 2453) **BARCELONA**

NON PLUS ULTRA
Trajos a preus inverossímils
La casa millor assortida en trajos per a nens
Portal de Jesús, 1. - **REUS**

TARIFES
per a l'inserció d'anuncis en aquest diari

PREUS MENSUALS

En 1.ª plana	En tercera plana				En 4.ª plana
Pagarà 4 pessetes per cada espai	A una columna	A dues columnes	A tres columnes	A cinc columnes	Pagarà 3 pessetes per cada espai
de 5 per 7 centímetres que ocupi	Fins a 3 cmts. d'altura. De 3 a 5	2'50	3'75	5'00	10'00
	Per cada centímetre més	3'50	5'25	7'00	14'00
		0'50	0'75	1'00	1'50

Esteve Massagué
COMISSIONS REPRESENTACIONS
SANT LLORENS, 8, 3.ª **REUS**

Els remittents, anuncis de crònica, de secció oficial, etc., etc., un número reduït d'insercions pagarán a 25 cèntims la ratlla per la primera inserció i a 10 cèntims ratlla, per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se un mes pagarán a 10 cèntims per cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costarà l'impost del timbre a raó de 10 cèntims per inserció.

>VIS.-S'admeten anuncis mortuorífics les 11 de la nit.